

Държавна агенция „Архиви“ (ДАА) ще продължи процеса на по-голяма достъпност до важни от миналото ни документи чрез дигитализирането им и качването им в интернет и при новия си председател Иван Комитски, като следващата стъпка са документите на т. нар. Народен съд.

Новоназначеният председател на ДАА **Иван Комитски** избра 10 октомври, професионалният празник на архивистите в България, за да представи своята визия и приоритети за развитие и управление на държавните архиви, след като през септември 2013 г. той беше назначен от премиера Пламен Орешарски на [мястото на изненадващо уволнения Мартин Иванов.](#)

Новият председател на държавните архиви обяви, че ще продължи дигитализацията, започната при предшественика му. Представени бяха няколко проекта.

Сайт с документи на „Народния съд“

По думите на Иван Комитски проектът е много мащабен, тъй като обемът на документацията е много голям. По тази причина той ще бъде попълван на етапи. „Започваме с дигитализирането на документите на всички 13 софийски състава на Народния съд, като в началото на 2014 г. би следвало да сме готови с материалите на I и II състав“, каза новият председател на ДАА. През следващите години ще се включат и останалите състави на Народния съд от цялата страна. „Целта е да направим обществено достояние документи, които са обект на широк интерес и да се види каква е съдбата на известни и по-малко известни български общественици и граждани“,

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 10 Октомври 2013 14:53

допълни той.

Т. нар. Народен съд е извънреден съд, наложен от Българската комунистическата партия за съдебна разправа с голяма част от българския политически, икономически и интелектуален елит преди 9 септември 1944 г. Процесът на приемането на Наредбата-закон, с която той е създаден, е контролиран лично от Георги Димитров, който по това време продължава да се намира в Москва.

„Народният съд действа от декември до април 1945 г. с общо 13 съдебни състава в цялата страна. Проведени са общо 135 съдебни процеса, като са арестувани 28 000 души. Срещу близо 11 000 са повдигнати обвинения. Издадени са 9550 присъди, с които на смърт са осъдени 2730 души, някои от тях са убити без съд и присъда още в дните след 9-ти септември. Сред убитите са регентите, повечето от министрите и народните представители от периода след 1941 г. Над 300 души получават доживотни присъди.

За мащабите на комунистическата жестокост е показателен фактът, че по Нюрнбергския процес срещу държавни лица, замесени във Втората световна война и Холокоста по време на нацисткия режим са осъдени 19 души, от които 12 на смърт.

Сайт “Националноосвободително движение”

Паралелно със сайта с документи за „Народния съд” Държавна агенция „Архиви започва работа по дигитален проект, посветен е на 110-годишнината от Илинденско-Преображенското въстание. Проектът е съвместна инициатива на ДАА и фондация “Българска памет”. Комитски посочи, че целта е с него да се предложат онлайн документи по неотдавна забраняваната „македонска тематика”. „Стремежа на някои „чуждестранни колеги” да подменят или преиначават исторически факти, ни подтикна да направим един нов, модерен сайт, в който да намерят място професионално сканирани извори”, допълни той.

Хронологическите рамки на сайта обхващат периода от 1893 до 1903 г. Това са 10 години, в които стремежът на българите за четмо и писмо на български език се слива с въоръжената им борба за извоюване на политическа свобода.

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 10 Октомври 2013 14:53

ДАА подготвя и сайт за наградените с ордени и медали участници в Първата световна война.

На персконференцията бяха представени и другите приоритети на ДДА.

Информационна система на държавните архиви (ИСДА)

Целта ѝ е да предостави публичен достъп до архивната справочна информация чрез внедрената през юли 2012 г. Информационна система на държавните архиви (ИСДА). Чрез нея ще се даде възможност за търсене и преглеждане на данните както в рамките на един архив или комбинация от архиви, така и в отделните нива на описание. В съответствие с утвърдената методика и международния стандарт за архивно описание General International Standard Archival Description (ISAD (G) архивните описания са структурирани на няколко йерархични нива с различна степен на детайлност за всеки отделен архив: “Архивен фонд”, “Инвентарен опис”, “Архивна единица” и “Документ” с необходимата връзка между данните от отделните нива. Към момента са въведени 93% от данните за фондната наличност на всички държавни архиви на нива „фонд” и „опис” (остават 7% – 22 573 брой записи), повечето от които за фондовете на ДВИА.

Регистър на Националния архивен фонд

Агенцията стартира и създаването на Регистър на Националния архивен фонд като централизирана база данни. Целите на Регистъра са да обхване информацията за всички ценни архивни документи в страната и извън нея и с това да подпомогне тяхното опазване и съхраняване, както и разширяване на възможностите за използване.

Документите на „Народния съд“ са следваща крачка в дигитализацията на държавните архиви

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 10 Октомври 2013 14:53
